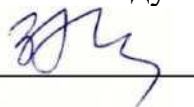

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ГНАТЮКА
Історичний факультет
Кафедра історії України, археології та спеціальних галузей історичних
наук

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Завідувач кафедри

Іван ЗУЛЯК

«28» серпня 2026 року

РОБОЧА ПРОГРАМА
ВИРОБНИЧА ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА

для підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти
за освітньо-професійною програмою Історія та археологія
спеціальності В9 Історія та археологія
галузі знань В Культура, мистецтво та гуманітарні науки
мова навчання українська
форма навчання очна (денна)

2026–2027 навчальний рік

Розробник програми:

Бармак Микола Валентинович, доктор історичних наук, професор кафедри історії України, археології та спеціальних галузей історичних наук, гарант освітньо-професійної програми «Історія та археологія»;

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри історії України, археології та спеціальних галузей історичних наук. Протокол № 1 від «28» серпня 2026 року.

Завідувач кафедри історії
України, археології та
спеціальних галузей історичних
наук,
доктор історичних наук,
професор

Іван ЗУЛЯК

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Виробнича педагогічна практика здобувачів вищої освіти ступеня «Магістр» історичного факультету є необхідною складовою практичної підготовки майбутніх фахівців у сфері набуття й закріплення спеціальних (фахових, предметних) компетентностей і прогнозованих результатів навчання, визначених освітньо-професійною програмою.

Програма практики для здобувачів вищої освіти історичного факультету ступеня вищої освіти «Магістр» спеціальності В9 Історія та археологія за освітньо-професійною програмою Історія та археологія розроблена на основі освітньо-професійної програми, стандарту вищої освіти та навчального плану підготовки магістрів. Згідно з навчальним планом практика проводиться у III семестрі, її тривалість становить 4 тижні, на неї відведено 5 кредитів ЄКТС, що становить 150 годин.

Програма розроблена відповідно до:

- Закону України «Про вищу освіту»;
- «Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України», затвердженого наказом Міністерства освіти України від 8 квітня 1993 р. № 93 (зі змінами, внесеними наказом Міносвіти № 351 від 20.12.1994 р.);
- «Положення про організацію та проведення практик здобувачів вищої освіти Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка» (затверджено вченою радою університету, протокол № 3 від 23.10.2012 р., із змінами і доповненнями, останні з яких затверджені протоколом № 3 від 26.09.2023 р., уведені в дію наказом ректора № 280-р від 26.09.2023 р.);
- наказу Міністерства освіти і науки України № 603 від 31 травня 2021 року «Про затвердження стандарту вищої освіти за спеціальністю В9 «Історія та археологія» для другого (магістерського) рівня вищої освіти»;
- освітньо-професійної програми «Історія та археологія» другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю В9 «Історія та археологія», затвердженої вченою радою університету (протокол № 19 від 30.06.2026 р.).

Програма визначає мету, завдання, компетентності, терміни проходження і бази практики, регламентує процес її проходження, зміст практики, перелік звітних документів та їх взірці, обов'язки практикантів і керівників практики, правила техніки безпеки, вимоги до звітної документації, критерії оцінювання результатів практики та порядок підбиття підсумків.

Технологію методичної підготовки практиканта (методику читання лекцій і проведення семінарських занять, організацію самостійної роботи здобувачів освіти, психолого-педагогічну діагностику академічної групи, виховну роботу куратора, а також особливості професійної діяльності викладача історії в умовах воєнного стану) розкривають «Методичні рекомендації для проходження виробничої педагогічної практики», що є обов'язковим доповненням до цієї програми і використовуються здобувачем паралельно з нею протягом усього терміну практики.

Виробнича педагогічна практика проходить у третьому семестрі і спирається на знання, уміння й навички, здобуті під час опанування таких обов'язкових компонентів освітньої програми першого й другого семестрів:

«Методика викладання історичних дисциплін у ЗВО» (ОК 8): забезпечує знання методики підготовки й проведення лекцій та семінарських (практичних) занять, організації самостійної та науково-дослідної роботи студентів, контролю навчальних досягнень, використання інновацій та дистанційного навчання, що безпосередньо застосовується під час практики;

«Психологія і педагогіка вищої школи» (ОК 6): дає психолого-педагогічні основи діяльності викладача вищої школи, знання про студентську групу, професійно-педагогічну взаємодію й виховну роботу, необхідні для психолого-педагогічного спостереження за академічною групою та проведення виховного заходу;

«Менеджмент в освіті» (ОК 5): формує уявлення про управління закладом освіти й освітнім процесом, планування, командну взаємодію та ухвалення управлінських рішень;

«Цифрові технології в освіті і науці: тренінг-курс» (ОК 3): забезпечує навички використання цифрових інструментів і платформи Moodle в освітньому процесі, зокрема для організації самостійної роботи й дистанційного навчання;

«Іноземна мова (за професійним спрямуванням)» (ОК 4): сприяє опрацюванню іншомовної науково-методичної літератури й ознайомленню з практиками викладання у закладах вищої освіти європейських країн;

«Методика наукових досліджень» (ОК 1), «Теорія та методологія історичних досліджень» (ОК 9), «Історія української історичної думки» (ОК 11) та «Виробнича науково-дослідна практика в архіві» (ОК 15): формують предметну та дослідницьку підготовку, навички роботи з джерелами й науковою літературою, ведення практичної документації, необхідні для змістового наповнення лекцій і семінарів та участі в науково-дослідній роботі кафедри.

Паралельно в третьому семестрі вивчаються «Культурна антропологія» (ОК 10) та «Міжнародні відносини і зовнішня політика України» (ОК 12), зміст яких може бути використаний під час підготовки навчальних занять і виховних заходів. Результати практики враховуються під час підготовки кваліфікаційної роботи (А 1).

МЕТА І ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ. ПРОГРАМНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ

Основна мета виробничої педагогічної практики – сприяти закріпленню та поглибленню теоретичних знань, отриманих здобувачами вищої освіти в процесі вивчення дисциплін професійної підготовки (зокрема «Методики викладання історичних дисциплін ЗВО», «Психології і педагогіки вищої школи», «Менеджменту в освіті»), набуттю та відпрацюванню фахових компетентностей, необхідних для подальшої професійної самореалізації; ознайомленню здобувачів вищої освіти безпосередньо під час освітнього процесу з основними формами, принципами і методами викладання фахових дисциплін на основі сучасних освітніх технологій, а також принципів і практик європейських країн; вихованню творчого, дослідницького підходу до педагогічної, наукової й виховної діяльності; формуванню потреби у самоосвіті, самовихованні та підвищенні кваліфікації.

Завдання практики:

- застосування та поглиблення теоретичних знань, отриманих у процесі навчання з дисциплін історичного, педагогічного та психологічного циклів;
- формування професійно-педагогічних умінь викладача історичних дисциплін, навичок читати лекції та проводити семінарські (практичні) заняття із застосуванням сучасних методів і прийомів навчально-пізнавальної діяльності;
- розвиток уміння розробляти навчальні завдання та планувати організацію індивідуальної й самостійної роботи здобувачів освіти;
- оволодіння методами і формами педагогічної діагностики, прогнозування та планування освітнього процесу;
- вироблення навичок виховної роботи з академічною групою;
- практичне ознайомлення зі структурою, навчально-методичною та науково-дослідною роботою кафедри;
- застосування сучасних цифрових інструментів і технологій (у тому числі платформи Moodle) в освітньому процесі закладу вищої освіти.

Програмні компетентності, що формуються під час проходження практики

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні задачі дослідницького та/або інноваційного характеру в галузі історії та археології.
Загальні компетентності	ЗК03. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК05. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності). ЗК07. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт. ЗК08. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності. ЗК09. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	СК03. Здатність презентувати та обговорювати результати досліджень і професійної діяльності у сфері історії та археології. СК07. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у закладах фахової передвищої та вищої освіти, наукових установах. СК09. Здатність використовувати сучасні цифрові інструменти і технології для проведення досліджень та професійної діяльності у сфері історії та археології. СК10. Усвідомлення принципів академічної доброчесності та норм професійної етики.
Програмні результати навчання	ПРН07. Зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з питань історії та/або археології до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються. ПРН09. Здійснювати викладацьку діяльність у закладах вищої освіти на основі сучасних освітніх технологій, а також принципів і практик європейських країн.

ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ – ПРАКТИКАНТА

Здобувач вищої освіти (практикант) має право:

- одержувати консультації керівника практики від університету з усіх питань щодо проходження виробничої педагогічної практики;
- користуватися бібліотекою, лабораторіями, кабінетами, навчально-методичною документацією бази практики;
- вносити пропозиції щодо вдосконалення освітнього процесу, організації практики, брати участь у засіданнях кафедри, вченої ради факультету, конференціях і нарадах.

На період практики один із здобувачів вищої освіти призначається старостою академічної групи практикантів, до обов'язків якого входить облік відвідування занять, оповіщення про колективні консультації та семінари, виконання доручень керівника практики.

Здобувач вищої освіти (практикант) зобов'язаний:

- до початку практики одержати від керівника практики консультації щодо оформлення всіх необхідних документів (направлення, програми, методичних рекомендацій);
- своєчасно прибути на базу практики;
- у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики, і вказівки її керівників;
- дотримуватися правил внутрішнього розпорядку закладу вищої освіти, правил охорони праці й техніки безпеки;
- нести відповідальність за виконану роботу, старанно готуватися до кожної лекції, семінарського (практичного) заняття, позааудиторного заходу;
- працювати на базі практики не менше 6 годин на день, виконувати індивідуальний план роботи, регулярно вести щоденник практики, розробляти конспекти лекцій і семінарських занять, подавати їх на перевірку й затвердження керівнику практики за 2–3 дні до проведення відповідного заняття;
- здати звітну документацію не пізніше трьох днів після завершення практики.

У разі невиконання зазначених обов'язків здобувач вищої освіти (практикант) усувається від проходження практики.

ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ КЕРІВНИКА ВИРОБНИЧОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Керівник практики має право:

- брати участь у конференціях і нарадах з питань організації та проведення практики;
- вносити пропозиції щодо вдосконалення освітнього процесу та організації практики;
- відвідувати базу практики з метою контролю за виконанням здобувачами вищої освіти визначеного програмою комплексу завдань;
- у складі комісії брати участь у підбитті підсумків практики та вносити пропозиції щодо оцінювання роботи практикантів.

Керівник виробничої педагогічної практики від університету зобов'язаний:

- контролювати готовність баз практики до прийняття здобувачів вищої освіти;
- забезпечити проведення настановної конференції: інструктаж про порядок проходження практики і з техніки безпеки, видачу направлень, програм та методичних рекомендацій;
- у тісному контакті з керівником від бази практики забезпечити належний рівень її проходження згідно з програмою;
- повідомляти здобувачів про систему звітності, прийняту на кафедрі;
- допомагати практикантам у виконанні завдань практики, консультувати їх;
- відвідувати бази практики, контролювати, спостерігати й аналізувати роботу практикантів;
- у складі комісії приймати захист звітів (диференційований залік) з практики;
- подати завідувачу кафедри письмовий звіт про проведення практики з пропозиціями щодо поліпшення її організації.

ТЕРМІНИ ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ

Згідно з навчальним планом виробнича педагогічна практика для здобувачів вищої освіти історичного факультету ступеня вищої освіти «Магістр» спеціальності В9 Історія та археологія за освітньо-професійною програмою Історія та археологія (очна і заочна форми навчання) проводиться у III

семестрі. Тривалість практики – 4 тижні, на неї відведено 5 кредитів ЄКТС, що становить 150 годин.

БАЗИ ПРАКТИКИ

Визначення баз для проходження здобувачами вищої освіти ступеня «Магістр» спеціальності В9 Історія та археологія виробничої педагогічної практики здійснюється відповідно до «Положення про організацію та проведення практик здобувачів вищої освіти Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка», яке визначає основні вимоги до баз практики (розділ 2).

Базами практики можуть бути заклади фахової передвищої та вищої освіти, наукові установи України, кафедра історії України, археології та спеціальних галузей історичних наук та інші профільні кафедри історичного факультету ТНПУ імені Володимира Гнатюка.

Здобувачі вищої освіти можуть самостійно, за погодженням із кафедрою, обирати місце проходження практики і пропонувати його для укладання відповідного договору. З базами практики укладаються договори відповідно до типової форми, затвердженої в університеті.

ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИКИ

Організація проведення виробничої педагогічної практики здійснюється відповідно до «Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України» від 8 квітня 1993 р. № 93 (зі змінами від 20.12.1994 р.), «Положення про організацію та проведення практик здобувачів вищої освіти Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка», наказів ректора про організацію практик, а також цієї програми, ухваленої вченою радою історичного факультету.

Відповідальність за організацію, проведення і контроль практики покладається на ректора університету, декана історичного факультету та завідувача кафедри історії України, археології та спеціальних галузей історичних наук. Навчально-методичне керівництво і контроль за виконанням програми практики здійснює керівник практики від кафедри.

До керівництва практикою здобувачів вищої освіти залучаються досвідчені науково-педагогічні працівники кафедри зі стажем роботи не менше трьох років відповідного профілю або викладацьким стажем у закладах вищої освіти.

Перед початком практики керівник практики організовує настановну конференцію, на якій здобувачі вищої освіти отримують чітко визначені завдання з методики викладання історії, педагогіки та психології вищої школи, а також взірці звітної документації. Інструктаж з техніки безпеки проводить керівник практики від факультету/кафедри.

Керівник практики систематично контролює хід практики, консультує здобувачів вищої освіти, забезпечує підготовку звітної документації у визначений термін. Захист звітів про проходження практики (у формі диференційованого заліку) здійснюється відповідно до чинного порядку у визначений термін – упродовж перших десяти днів навчання, що починається після завершення практики.

Результати виробничої педагогічної практики заслуховуються на засіданні кафедри історії України, археології та спеціальних галузей історичних наук та вченої ради історичного факультету.

ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИКИ З ВИКОРИСТАННЯМ ТЕХНОЛОГІЙ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Відповідно до п. 1.5 «Положення про організацію та проведення практик здобувачів вищої освіти ТНПУ імені Володимира Гнатюка» дистанційна форма проведення практики може бути застосована у випадку участі здобувачів вищої освіти у міжнародних програмах обміну або через форс-мажорні обставини (активні бойові дії, природні катаклізми, карантинні обмеження тощо). Рішення про форму проведення практики приймає керівник університету.

У разі проведення практики за технологіями дистанційного навчання комунікація учасників освітнього процесу здійснюється через платформу Moodle, а також Google Meet, Zoom, електронну пошту, месенджери (Viber, Telegram тощо). Керівник практики розміщує в системі Moodle програму практики, методичні рекомендації, графік консультацій та іншу необхідну інформацію, організовує настановну та підсумкову конференції, забезпечує фото- та/або відеофіксацію основних етапів практики. Здобувач вищої освіти зобов'язаний бути присутнім на настановній і підсумковій конференціях, вчасно виконувати й надсилати завдання практики через Moodle, своєчасно надати керівнику звітну документацію та захистити звіт з практики.

ЗМІСТ ПРАКТИКИ

Зміст виробничої педагогічної практики визначається «Положенням про організацію та проведення практик здобувачів вищої освіти Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка», освітньо-професійною програмою та наскрізною програмою практики. Основними напрямками педагогічної практичної діяльності здобувачів вищої освіти є:

1. Ознайомлення зі специфікою роботи та освітніми стандартами закладу вищої освіти.

2. Навчально-методична робота:

- ознайомлення з плануванням та організацією навчальних занять на історичному факультеті;
- вивчення навчально-організаційного та методичного досвіду й системи навчальної роботи кафедри, викладача-методиста;
- спостереження та аналіз різних форм навчання у закладі вищої освіти;
- самооцінка проведеної навчальної роботи, участь у самоаналізі та оцінюванні її викладачем-методистом;
- оволодіння методикою організації та контролю самостійної роботи здобувачів освіти, у тому числі з використанням платформи Moodle та інших цифрових інструментів;
- проведення навчальних занять (лекцій, семінарських/практичних занять) і позааудиторних заходів.

3. Науково-дослідна робота:

- ознайомлення з планом науково-дослідної роботи кафедри;
- участь у роботі наукового семінару кафедри;
- підготовка й проведення студентських наукових заходів;
- розроблення доповідей на засідання наукових гуртків, проблемних груп;
- консультування студентів у підготовці доповідей, рефератів, тез тощо.

4. Виховна робота:

- ознайомлення з організацією та системою виховної роботи факультету, кафедри, академічного наставника групи;
- проведення виховного заходу з академічною групою.

Методику підготовки і проведення лекційних та семінарських (практичних) занять, вимоги до їх аналізу й самоаналізу, а також організацію самостійної роботи здобувачів освіти детально викладено в розділах 2–4 «Методичних рекомендацій для проходження виробничої педагогічної практики»; питання психолого-педагогічної діагностики академічної групи та виховної роботи куратора – у розділах 5–6 цих рекомендацій.

ЗВІТНА ДОКУМЕНТАЦІЯ ТА ОЦІНЮВАННЯ ПРАКТИКИ

Після закінчення терміну практики здобувачі вищої освіти звітують про виконання її програми. Форма звітності – письмовий звіт, оформлений відповідно до вимог програми практики. Для узагальнення матеріалів практики здобувачам надається три дні після її завершення.

Після завершення педагогічної практики здобувач вищої освіти подає керівнику практики такі матеріали звітної документації:

- поетапні індивідуальні завдання практики, погоджені з керівником практики;
- щоденник педагогічної практики із записами та характеристиками керівника практики й куратора академічної групи, підписаний завідувачем кафедри;
- конспекти двох проведених лекцій;
- протоколи обговорення проведених лекцій;
- конспекти двох семінарських (практичних) занять;
- протоколи обговорення семінарських (практичних) занять;
- план проведеного виховного заходу;
- щоденник психолого-педагогічних спостережень за академічною групою;
- письмовий звіт практиканта про виконання програми практики, завірений керівником практики;
- характеристика на практиканта від керівника практики від бази практики.

Усі конспекти лекцій і семінарських (практичних) занять, а також план виховного заходу, практикант готує самостійно; дотримання принципів академічної доброчесності (недопущення плагіату, фабрикації чи фальсифікації результатів, коректне оформлення покликань на джерела та літературу) є обов'язковою умовою зарахування цих матеріалів до звітної документації.

Оформлений і прорецензований керівником практики від кафедри звіт подається на захист у формі диференційованого заліку перед комісією, призначеною завідувачем кафедри. До складу комісії входять керівники практики, викладачі кафедри педагогіки та психології вищої школи. Захист практики проводиться упродовж перших десяти днів навчання, що починається після завершення практики. Оцінка за практику вноситься до відомості обліку успішності, залікової книжки та індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти.

Здобувачу вищої освіти, який не виконав програму практики з поважних причин (підтверджених документально), може бути надано право на її повторне проходження на умовах, визначених університетом і погоджених із базою практики. Здобувач вищої освіти, який удруге отримав негативну оцінку з практики, відраховується з університету. Здобувач вищої освіти, який не виконав програму практики без поважних причин або отримав незадовільну оцінку за результатами захисту звіту, відраховується з університету за невиконання навчального плану.

Підсумки практики обговорюються на засіданні кафедри історії України, археології та спеціальних галузей історичних наук та вченої ради історичного факультету. Керівник практики подає письмовий звіт, який зберігається на кафедрі не менше одного року.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРАКТИКИ

Загальна кількість балів за практику – 100. Оцінка за практику є комплексною і виставляється з урахуванням своєчасності подання документів, якості їх оформлення, змістовності виконаних завдань та результатів захисту перед комісією.

Складова оцінювання	Максимальна кількість балів
Виконання індивідуальних завдань практики (проведення лекційних і семінарських/практичних занять, якість підготовки та оформлення конспектів – 30 балів; позааудиторна робота з фаху – 15 балів; науково-дослідна та виховна робота – 15 балів)	60
Оформлення звітної документації (щоденник практики, протоколи обговорення занять, письмовий звіт практиканта)	20

Захист практики перед комісією	20
Разом	100

Деталізація критеріїв оцінювання:

- виконання індивідуальних завдань (60 балів): проведення лекційного заняття – 10 балів; проведення семінарського (практичного) заняття – 10 балів; якість підготовлених конспектів занять – 10 балів; позааудиторна робота з фаху (психолого-педагогічне спостереження за академічною групою) – 15 балів; науково-дослідна та виховна робота – 15 балів (участь у науково-дослідній роботі кафедри, підготовка доповіді чи тез до наукового заходу – 5 балів; проведення виховного заходу – 10 балів);
- оформлення звітної документації (20 балів): повнота і відповідність вимогам, визначеним цією програмою, – 10 балів; охайність, грамотність і своєчасність подання документації – 10 балів;
- захист практики перед комісією (20 балів): якість презентації результатів практики – 10 балів; обґрунтованість і повнота відповідей на запитання членів комісії – 10 балів.

Докладніший коментар до кожного критерію та приклади його застосування наведено в розділі 7.3 «Методичних рекомендацій для проходження виробничої педагогічної практики».

Оцінка за 100-бальною шкалою ЄКТС переводиться у 5-бальну національну шкалу («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») як за навчальними дисциплінами і практиками, що завершуються диференційованим заліком, відповідно до «Положення про систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти» ТНПУ імені Володимира Гнатюка.

Оцінка ЄКТС	Бали	Національна оцінка / характеристика
A	90–100	Відмінно – практична робота на високому рівні, зразкове оформлення звітної документації, вдалий захист перед комісією.
B	82–89	Дуже добре – заняття проведені переважно на високому рівні, окремі зауваження керівника практики.
C	75–81	Добре – сумлінне виконання завдань практики з окремими недоліками.

D	67–74	Задовільно – достатній рівень виконання завдань, недостатнє використання методичної літератури.
E	60–66	Задовільно – мінімально достатній рівень виконання програми практики.
FX	35–59	Незадовільно – з можливістю повторного проходження практики за наявності поважних причин.
F	< 35	Незадовільно – без права повторного проходження; відрахування з університету.

ПРАВО НА АПЕЛЯЦІЮ

Якщо здобувач вищої освіти не погоджується з оцінкою, виставленою за практику, він має право в день оголошення результатів захисту подати апеляцію на ім'я ректора університету, повідомивши про це декана історичного факультету. Для розгляду апеляції наказом ректора створюється комісія на чолі з першим проректором за участю декана факультету та завідувача кафедри історії України, археології та спеціальних галузей історичних наук; за результатами розгляду комісія може запропонувати ректору скасувати виставлену оцінку і провести повторне оцінювання здобувача у присутності представників комісії («Положення про систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти ТНПУ», розділ 7).

ПРАВИЛА ТЕХНІКИ БЕЗПЕКИ

Інструктаж здобувачів вищої освіти з охорони праці та безпеки життєдіяльності проводить керівник практики під час настановної конференції відповідно до чинної інструкції з охорони праці та безпеки життєдіяльності для здобувачів вищої освіти ТНПУ імені Володимира Гнатюка, які направляються для проходження практики.

1. Загальні положення

- 1.1. Практика проводиться на базах, які відповідають вимогам нормативно-правових актів з охорони праці.
- 1.2. Відповідальність за організацію, проведення і контроль практики покладається на керівників практики.
- 1.3. Обов'язковою умовою допуску здобувача вищої освіти до практики є проходження вступного інструктажу з охорони праці з відповідним оформленням у журналі реєстрації.

2. Вимоги безпеки перед початком проходження практики

- 2.1. Прибувши на базу практики, здобувач вищої освіти повинен пройти вступний і первинний інструктажі з охорони праці з підписом у відповідних журналах.
- 2.2. Здобувач вищої освіти зобов'язаний отримати від керівника практики контактний номер телефону на випадок нестандартної ситуації.
- 2.3. Здобувач вищої освіти повинен дотримуватися правил внутрішнього трудового розпорядку закладу освіти.

3. Вимоги безпеки під час проходження практики

- 3.1. Не допускається залишати місце практики без дозволу керівника від бази практики.
- 3.2. У разі виявлення несправностей обладнання (комп'ютерної та іншої техніки) слід негайно повідомити керівника практики та припинити роботу до усунення несправностей.
- 3.3. Здобувач вищої освіти зобов'язаний дбати про особисту безпеку і здоров'я оточуючих під час виконання будь-яких робіт на території закладу освіти.

4. Вимоги безпеки після завершення практики

- 4.1. Здобувач вищої освіти приводить у порядок своє робоче місце і передає його керівнику практики від бази практики.

5. Вимоги безпеки в аварійній ситуації

- 5.1. У разі погіршення стану здоров'я, отримання травми, виникнення пожежі, несправності обладнання, вимкнення електроенергії, запаху газу тощо здобувач вищої освіти негайно припиняє роботу і повідомляє керівника практики.
- 5.2. У разі оголошення повітряної тривоги під час заняття здобувач вищої освіти діє згідно з алгоритмом евакуації, прийнятим на базі практики: організовано супроводжує академічну групу до найближчого укриття з дотриманням «правила двох стін» і за потреби оперативно переводить продовження заняття в дистанційний формат (Moodle, Google Meet, Zoom), попередньо узгодивши резервний сценарій заняття з керівником практики.

ПІДБИТТЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ

Підсумки виробничої педагогічної практики підводяться під час підсумкової конференції на історичному факультеті. Її завдання: підведення підсумків навчально-методичної, науково-дослідної та виховної роботи здобувачів-практикантів; виявлення досягнень і недоліків у їхній роботі; оцінка рівня теоретичної та практичної підготовленості магістрантів до науково-педагогічної діяльності у закладі вищої освіти; оцінка якості організації практики її керівниками; визначення заходів щодо подальшого вдосконалення практики.

Підсумкова конференція організовується деканатом історичного факультету та кафедрою історії України, археології та спеціальних галузей історичних наук. Основний зміст конференції становлять доповіді практикантів з

узагальнення досвіду з окремих питань організації освітнього процесу на базах практики.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

I. Джерела

- Закон України «Про вищу освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
- Наказ Міністерства освіти і науки України № 603 від 31.05.2021 р. «Про затвердження стандарту вищої освіти за спеціальністю В9 «Історія та археологія» для другого (магістерського) рівня вищої освіти». URL: https://osvita.ua/doc/files/news/829/82905/B9_Ist_arkh-mahistr.pdf
- Положення про організацію та проведення практик здобувачів вищої освіти Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Тернопіль, 2023.
- Освітньо-професійна програма «Історія та археологія» другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю В9 «Історія та археологія». Тернопіль, 2026.
- Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України від 8 квітня 1993 р. № 93 (зі змінами, внесеними наказом Міносвіти № 351 від 20.12.1994 р.).
- Положення про систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка (затверджене вченою радою університету, протокол № 4 від 25.10.2016 р.; зі змінами, затвердженими протоколами № 9 від 23.01.2024 р., № 7 від 17.02.2025 р., № 19 від 30.06.2026 р.). Тернопіль, 2026.
- Типова програма з науково-педагогічної практики магістрантів Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Тернопіль, 2023.

II. Література

- Горохівський П. І. Методика викладання історичних дисциплін у вищій школі: курс лекцій: навч. посіб. Умань: ПП Жовтий О., 2012. 256 с.
- Дуткевич Т. В., Максимчук Н. П. Психологія вищої школи: навч. посіб. Кам'янець-Подільський, 2012. 228 с.
- Євтух М. Б., Лузік Е. В., Дибкова Л. М. Інноваційні методи оцінювання навчальних досягнень: монографія. Київ: КНЕУ, 2010. 248 с.

- Жилінська О. Методичні аспекти впровадження асистентської практики у програмі підготовки магістрів. Вища школа. 2001. № 2-3. С. 42-45.
- Казак І. О. Теорія і методика викладання у вищій школі: конспект лекцій. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2018. 116 с.
- Каплінський В. В. Методика викладання у вищій школі: навч. посіб. Вінниця: ТОВ «Ніланд ЛТД», 2015. 224 с.
- Кучинська І. О. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. Кам'янець-Подільський: ПП Зволейко Д. Г., 2020. 292 с.
- Маринченко Г. М. Методика викладання історії у закладі вищої освіти: навч.-метод. посіб. Київ: Олді+, 2021. 292 с.
- Нагаєв В. М. Методика викладання у вищій школі: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2007. 232 с.
- Педагогіка вищої школи: навч. посіб. / З. Н. Курлянд, Р. І. Хмелюк, А. В. Семенова та ін.; за ред. З. Н. Курлянд. 3-тє вид. Київ: Знання, 2007. 495 с.
- Сисоєва С. О. Педагогічна творчість: монографія. Харків: Каравела, 1998. 150 с.
- Степанков В. С., Опря І. А. Методика викладання історичних дисциплін в закладах вищої освіти: навч.-метод. посіб. для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 032 Історія та археологія. Кам'янець-Подільський, 2024. 90 с. URL: <http://elar.kpnu.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/8155/Stepankov-V-Opria-I-Metodyka-vykladannia-istorychnykh-dystsyplin-v-ZVO.pdf>
- Стинська В. В. Методика викладання у вищій школі: навч. посіб. Івано-Франківськ, 2022. 180 с.
- Уведення в науково-педагогічну діяльність: навч. посіб. / В. В. Іваненко, Г. Г. Кривчик, І. С. Накашидзе. Дніпро: ЛПРА, 2018. 120 с.
- Яковенко Г. Г. Методика навчання історії: навч.-метод. посіб. Харків: Вид-во ХНАДУ, 2017. 324 с.